

Hij wees op één ervan: een mannetje met neerzwevende vogels, waarbij hij het hem vertrouwde „Amsterdam” van Adama van Scheltema aanhaalde: „De zeilen vallen neer als doodgeschoten zwanen.”

Terwijl ik eens even, langs de pilaarkoppen, het straatje terzijde indwaalde, trof mij op een vooruitspringenden hoek een onverwacht schouwspel; ook werk van Krop, maar zoo geheel anders van inhoud en voorstellingswijze, dat het verraste. 't Zijn een satyr en een soort dolfijnkop. Den lustigen staart van het watermonster houdt de satyr in de hand vast. In het niet-vroolijke, een beetje kale en sinistere zijstraatje is het, of er iets van dien stadhuishoek af hartelijk lacht. Deze hoeksteen geeft aan de heele omgeving den toon door die speelschheid, waarvan ik straks repte, en die bij Krop „hors d'oeuvre” is.

Maar aan de gracht zelf bekronen zijn voornaamste werken de breede, in vouwen golvende zuilen, korte granieten zuilen.

Zooals de Stedemoeders geflankeerd waren door gerepeteerde figuren, die de eigenschappen van den gewenschten Bestuurder in beeld brengen, zoo vindt men, zij het anders gerangschikt, ook weer op deze zes korte zuilen een figuren-herhaling aangebracht. Van links naar rechts en van rechts naar links, beide reeksen op het midden gericht, volgen daar als pilaarkoppen de beelden van Aarzeling, Geslagenheid en Rust-in-Zichzelf.

De figuur van Rust, door slangen omringd, van de drie figuren-typen de centrale en dus de voornaamste, schijnt mij minder bevredigend dan de beide andere, al is ook zij zeer mooi gedacht. Een mansfiguur is zij, een waarvan het lijf als onbelangrijk tusschen twee zich kronkelende slangen omhoog rijst, rustig het mannelijk hoofd dragende. De slangen houden hun staartpunt in den bek: het oude symbool van den (hier gemouvemeteerden) wereldschen kringloop. Het positieve, in dit negatieve bedoeld, het actieve in dit positieve niet éven, maar volledig uit te drukken is, zoo wil het mij echter voorkomen, minder bereikt dan de uitbeelding van b. v. de Aarzeling, die ook een geweldige opgave inhield. De mansfiguur van de Rust, met om zich de kronkelende slangenmassa's, is ook minder met den pilaar, die haar draagt, tot een eenheid geworden, dan het de prachtige Aarzeling is, de breede, uit de diepten des levens zoet lachende kop met de twee aarzelig dwalende figuren, die als zijne tijdelijke gedachten zijn. Deze Aarzeling is, naar beneden en naar boven, en terzijde heen, één met den pilaar, dien zij bekroont, één met den steenen draagbalk en met de heele omgeving. Is de Rust edel gedacht, deze Aarzeling schijnt mij een belangrijk volmaakter kunstwerk, hetwelk de duizenden, die daar in vele komende jaren bij sneeuwstorm of zon zullen voorbijgaan aan de oude gracht, de macht zal hebben te boeien door zijn zuiverheid en zijn diepte.

Tusschen Rust en Aarzeling is de pilaarkop van de Geslagenheid: